

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група СРПСКИ ПОКРЕТ ДВЕРИ – ПАТРИОТСКИ БЛОК
15. септембар 2022. године
Београд

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС”, 9/2010) и чланова 150. ст. 1 и 190. ст. 1 Пословника Народне скупштине, подносимо **ДЕКЛАРАЦИЈУ О ВОЈСЦИ СРБИЈЕ**, с предлогом да се узме у претрес.

Народни посланици:

Борко Пушкић

Мр Иван Костић

Бошко Обрадовић

Милован Јаковљевић

Проф. др Тамара Миленковић Керковић

Радмила Васић

ПРЕДЛОГ

На основу одредби Устава Републике Србије,

у складу са Законом о одбрани и Законом о војној, радној и материјалној обавези,

констатујући да је питање одбране суверенитета и територијалног интегритета државе, као и безбедност свих грађана и материјалних добара од највишег националног интереса,

у складу са актуелном геостратешком и војнополитичком ситуацијом у свету и непосредном окружењу,

Народна скупштина Републике Србије доноси

ДЕКЛАРАЦИЈУ О ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

1. Народна скупштина сматра да је јака, опремљена и оспособљена Војска Србије најважнији гарант очувања суверенитета, територијалног интегритета, безбедности грађана и материјалних добара Републике Србије.
2. Народна скупштина се залаже за покретање ширег процеса враћања поверења у институцију Војске Србије у циљу припреме и мотивације генерација потенцијалних регрута.
3. Народна скупштина не жели повратак на стари начин служења војног рока, већ се залаже за потпуно нови и савремен начин обављања ове грађанске дужности кроз обуку и оспособљавање за послове одбране, заштите и спасавања. Ова обука треба да буде обавезна за све пунолетне, здравствено и војно способне грађане, укључујући и мушкарце и жене.
4. Народна скупштина сматра да и жене треба да подлежу војној обавези равноправно са мушкарцима, почев од регрутне обавезе са навршених 18 година живота.
5. Народна скупштина се залаже да се обавезна обука за послове одбране реализује у трајању од три месеца у центрима за обуку. Након три месеца лица која се пријаве за добровољни наставак обуке била би задржана на наредном тромесечном курсу, а потом би најбољи могли да конкуришу за пријем у професионалну војну службу.
6. Народна скупштина сматра да је у овом новом концепту посебно важна обавеза оспособљавања за послове заштите и спасавања. Она треба да траје три месеца и да важи за све пунолетне и здравствено способне војне обвезнике, мушкарце и жене, који нису у систему обавезе обучавања са оружјем.
7. Народна скупштина сматра да ученици средњих школа треба да похађају предвојничку обуку у трајању од 3 до 7 дана у току школске године (осим у завршним разредима).
8. Народна скупштина сматра да редовни студенти треба да похађају предвојничку обуку у трајању од месец дана.

У Београду,2022. године

ПРЕДСЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ

Уставни основ за доношење ове декларације садржан је у члану 99. став 1. тачка 7. и став 3. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина Републике Србије доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије и да врши и друге послове одређене Уставом и законом, као и у члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини (Сл. гласник РС, број 9/10), којим је прописано да Народна скупштина доноси и декларације.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ

Само оптимално димензионирана војска која је у свом оперативном делу опремљена најсавременијим наоружањем, а у јединицама за контролу територије са наоружањем које је на нивоу сличних јединица суседних држава, може да буде гарант независне спољне политике, да одвраћањем обезбеди мир и слободу Републике Србије. Све друго може само да повећа апетите агресивних сила којима би могле да се прикључе и неке суседне државе.

Војска Србије мора бити тако димензионирана, опремљена и оспособљена да одврати агресивне војнополитичке савезе суочавајући их са неприхватљивим губицима. На регионалном плану Србија мора бити војно надмоћнија од својих суседа појединачно, уз истовремену спремност да узме у заштиту српски народ где год он буде угрожен. Само на тај начин Република Србија ће бити у прилици да води мирољубиву политику и заштити своје виталне националне и државне интересе. Све друго би било показивање слабости и немоћи која може резултирати само још агресивнијом политиком према нашој држави.

Све радње које претходе враћању обавезе служења војног рока део су ширег процеса враћања поверења у институцију Војске Србије. За то време у функцији би и даље био досадашњи модел добровољног служења војног рока. Процена је да је за то потребно не мање од једне и не више од три године. У међувремену би се обезбедили смештајни и остали капацитети за реализацију обучавања регрута у складу са савременим стандардима и нормама.

Према статистичким подацима, у Србији годишње стаса око 72.000 младића и девојака потенцијалних регрута. Сматрамо да би било довољно да сваки седми прође селекцију и упути се на обуку оспособљавања за послове одбране, заштите и спасавања. То би било десет хиљада људи годишње. То, дакле, не би било обавезно за све.

Одлука Народне скупштине о обустави обавезе служења војног рока од 15. децембра 2010. године, није аргументована. Очигледно је била наметнута споља и изнуђена претходним погрешним поступцима. Ту се пре свега мисли на напречац усвојену одлуку у Народној скупштини тадашње Државне заједнице СЦГ о служењу војног рока без наоружања у цивилним установама (приговор савести), приступање Партнерству за мир и споразуме са НАТО савезом (ИПАП, СОФА и са НСПО). Резултат тога је нагло слабљење људског потенцијала у квантитативном, а убрзо и у квалитативном смислу, као и разоружавање и слабљење материјалног потенцијала.

Србија јесте и остаће неутрална држава. Стога сама мора да се стара о својој безбедности и одбрани. Увођењем обавезног оспособљавања за послове одбране, заштите и спасавања, уз побољшање услова професионалном војничком саставу, врло брзо би била извршена попуна активних јединица недостајућим бројем војника, а у року од највише десет година и решен проблем попуне ратних јединица пасивном резервом, односно стављена у функцију активна резерва. Не треба занемарити да би поред попуне до пуног бројног стања добили на обучености, мотивисаности и подмлађивању како војничког састава активних јединица тако и резерве.

Недвосмислено треба истаћи да припрема за рат није разлог враћања обавезе служења војног рока. Пре свега, јединице војске су у озбиљном проблему јер не могу да функционишу ни у мирнодопским условима са тренутним начином попуње. Такође, треба јасно разграничити да нам је потребно оспособљавање девојака и младића за послове одбране, заштите и спасавања, а не радна снага за јавна и комунална предузећа. Мора да се одвоји друштвено-користан рад као санкција за преступнике, од часне и патриотске обавезе служења својој отаџбини у циљу припреме за одбрану, заштиту и спасавање у свим могућим ризицима и евентуалним сценаријима угрожавања безбедности. Обучавање за послове одбране, заштите и спасавања није трошак за државу, односно пореске обвезнике, већ инвестиција. На обуци се стичу многа знања и вештине које се могу користити у обичном животу. Оно што се уложи у војну обуку није бачено већ се вишеструко враћа. Довољно је ставити на тас, са једне стране, инвестиције у обучавању и оспособљавању за послове заштите и спасавања грађана који ће бити део система „тоталне одбране“, а са друге стране штете које могу настати као последица елементарних непогода и разних акцидентата.

Да време које војни обвезник проведе на обуци не би било изгубљено, иста мора бити максимално организована, безбедна, интензивна и без празног хода. Стога се залажемо да обавезна обука са оружјем траје максимално три месеца. Војне обвезнике који се обучавају са оружјем стимулисати пре свега платом, а потом и признавањем радног стажа, стипендирањем, предношћу при запошљавању у државној служби, умањењем пореза и бесплатном доделом пољопривредног земљишта.

Не кажњавати оне који се из било ког разлога определе да своју обавезу оспособљавања за послове заштите и спасавања реализују без оружја. Након завршене тромесечне обуке потребно је да буду распоређени у Штабове за ванредне ситуације, ватрогасно-спасилачке јединице, команде и јединице Цивилне заштите.

III ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ

За спровођење ове декларације потребно је обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.